

LANDINFORMATION

Albanien

Underlag till bedömning av ursprungsländer

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Landinformation: Albanien. Underlag till bedömning av ursprungsländer

2022-04-29, version 1.1

Rapporten är utgiven av Nationella operativa avdelningen,
Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys.
Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, ©
Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2022.
Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehållsförteckning

1	Inledning	6
1.1	Tidigare versioner	6
1.1	Om rapporten och dess syfte	6
1.2	Internationella index och EU-praxis	7
2	Den albanska staten	7
2.1	Nationell suveränitet	7
2.2	Territoriell kontroll och interna oroligheter	8
2.3	Statsskick	8
2.3.1	Konstitutionellt ramverk och statens legitimitet	8
2.3.2	Folkets delaktighet och förtroende	9
2.3.3	Politisk situation och stabilitet	10
3	Allmänna fri- och rättigheter	11
3.1	Politiska rättigheter	11
3.2	Religionsfrihet	12
3.3	Etniska minoriteter	13
3.4	Utsatthet på grund av kön	15
3.5	Hbtq-personer	17
3.6	Personer med funktionsnedsättning	20
3.7	Rätten till liv, kroppslig integritet och personlig säkerhet	21
3.7.1	Dödsstraff	21
3.7.2	Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	21
3.7.3	Våldsnivåer till följd av väpnade konflikter eller andra motsättningar	23
3.7.4	Miljökatastrofer	23
4	Myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter	24
4.1	Rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet	24
5	Non-refoulement	26
	Källförteckning	28

Elektroniska källor.....	28
Muntliga källor	32
Bilaga	34

1 Inledning

1.1 Tidigare versioner

Denna rapport publicerades första gången den 18 september 2020. Migrationsanalys gör en årlig översyn och uppdaterar om något väsentligt i landet har förändrats eller om något i övrigt skett som på grund av sin vikt och potential bör komma rättsavdelning till del. Eventuell uppdatering framgår under rubriken i det aktuella avsnittet. Denna version är oförändrad.

Version	Titel	Datum	Rapportnummer
1.0	Albanien. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer	2020-09-18	45546

1.1 Om rapporten och dess syfte

Den här rapporten är framtagen efter en beställning av Migrationsverkets rättsavdelning, för att utgöra underlag till bedömning av situationen i ett ursprungsland. Rapporten omfattar ett antal faktorer som enligt bilaga 1 till det omarbetade asylprocedurdirektivet ska bedömas för att avgöra om ett land är ett

säkert ursprungsland.¹ Dessa faktorer är bl.a. relaterade till ett lands funktionalitet som rättsstat och skyddet för medborgerliga fri- och rättigheter. Rapporten utgör en översiktlig beskrivning av dessa områden, men gör inte anspråk på att ge en fullständig bild i någon del. Rapporten innehåller löpande hänvisningar till mer djupgående och specifik rapportering som Migrationsanalys bedömer vara relevant och kvalitativ för förståelsen av den aktuella situationen. Vidare tar rapporten inte ställning till om specifikt Albanien är att betrakta som ett säkert ursprungsland eller inte.

1.2 Internationella index och EU-praxis

Närmast nedan återfinns de EU-länder som i förteckningar över säkra ursprungsländer har fört upp Albanien, och en genomgång av hur Albanien rankas i några internationellt välrenommerade index. Sammanvägda kan de ses som indikatorer på situationen i landet. Bertelsmann Stiftung mäter graden av demokrati och marknadsekonomi, Economist Intelligence Unit graden av demokrati, World Justice Project efterlevnaden av rättsstatsprincipen och Freedom House allmänna fri- och rättigheter. De siffror som redovisas är de som var aktuella vid rapportens framtagande.

Albanien i internationella index ²		Albanien som säkert ursprungsland ³
Bertelsmann Stiftung (1–10) ⁴	7,15	Belgien Bulgarien Frankrike Kroatien Nederländerna Slovenien Tjeckien Tyskland Ungern Österrike
Economist Intelligence Unit (0–10)	5,89	
World Justice Project (0–1)	0,5	
Freedom House (0–100)	35	

2 Den albanska staten

2.1 Nationell suveränitet

Nuvarande Albanien var en del av det osmanska riket under mer än 400 år. Dess självständighet utropades 1912 och erkändes vid en stormaktskonferens året därpå. Efter att ha varit ockuperat av både italienska och tyska styrkor under andra världskriget tog kommunistiska partisaner kontrollen över landet och efter inbördes stridigheter med nationalister bildades en kommunistisk

¹ EU, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, 2013-06-26, [url](#) (Hämtad 2020-07-30).

² Inom parentes indikeras de värden skalorna baseras på, från sämsta till bästa möjliga poäng.

³ Information från andra EU-länder inhämtad av Migrationsanalys juni 2020.

⁴ Bertelsmann Stiftung mäter flera olika parametrar i sina årliga rapporter, denna siffra avser den politiska utvecklingen (eng. "political transformation").

regering 1944.⁵ Under efterkrigstiden fram till 1991, då fria val hölls, styrdes landet av en hårdför, kommunistisk regim.⁶

Albanien har sedan 2014 formell status som kandidatland till EU. I april 2018 rekommenderade EU-kommissionen att anslutningsförhandlingar borde inledas med Albanien. Europeiska rådet fattade i mars 2020 beslut i linje med kommissionens rekommendation.⁷ Kommissionen bedömer att fortsatta reformer krävs på en rad områden, men lyfter särskilt fram rättsväsendet.⁸

2.2 Territoriell kontroll och interna oroligheter

Albanien utövar effektiv kontroll över sitt territorium och en stor majoritet av befolkningen ser nationalstaten som legitim. Organiserad brottslighet har under Albanien sedan 1991 periodvis trotsat statens auktoritet, men framsteg görs för att inskräpa statlig auktoritet visavi kriminella organisationer.⁹

2.3 Statsskick

2.3.1 Konstitutionellt ramverk och statens legitimitet

Albanien är en parlamentarisk republik som styrs enligt de principer som fastslagits i 1998 års konstitution. Konstitutionen bygger på en maktindelning mellan den dömande, den exekutiva och den lagstiftande makten. Parlamentet (*Kuvendi*) har den lagstiftande makten. Samtliga 140 parlamentsledamöter utses i proportionella val och väljs för en mandatperiod omfattande fyra år.¹⁰

Presidenten är Albanien statsöverhuvud och väljs med minst tre femtedelars majoritet av parlamentet. Presidentämbetet omfattar en femårig mandatperiod med möjlighet till ett omval. Presidenten har huvudsakligen en ceremoniell funktion men har en viss tillsättningsmakt.¹¹

Den huvudsakliga exekutiva makten utövas av regeringen.¹² Premiärministern är regeringens främsta företrädare och utses i samverkan av presidenten och parlamentet. Övriga ministrar föreslås av premiärministern och godkänns av presidenten. Regeringen bereder lagstiftning för beslut i parlamentet och utfärdar beslut och instruktioner till myndigheter för att implementera gällande rätt och styra statsförvaltningen.¹³

Konstitutionsdomstolen består av nio ledamöter. Presidenten, parlamentet och Högsta domstolen utser tre ledamöter vardera. Ledamöterna utses för en period

⁵ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], *Äldre historia*, 2019-05-07, [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

⁶ UI, Landguiden [betaltjänst], *Modern historia*, 2019-05-07, [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

⁷ EU, Europeiska rådet, *Albanien. Det aktuella läget*, 2020-03-30, [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

⁸ EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document. Albania 2019 Report*, 2019-05-29, s. 3, [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

⁹ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Albania*, 2020-04-29, s. 6, [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

¹⁰ UI, Landguiden [betaltjänst], *Politiskt system*, 2019-03-29, [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

¹¹ UI, Landguiden, 2019-03-29.

¹² Ibid.

¹³ Albanien, Lagstiftande organ, *Albania's Constitution of 1998 with Amendments through 2016*, 2016, paragraf 81, 95–98, 100, 102, [url](#) (Hämtad 2020-08-12).

av nio år utan möjlighet till nyutnämning. Domstolens uppgift är bl.a. att pröva enskilda rättsakters kompatibilitet med landets konstitution eller med landets internationella åtaganden. Domstolens beslut är bindande.¹⁴

Formellt sett har parlamentet en avgörande kontrollfunktion i förhållande till övriga institutioner. Parlamentet ansvarar för lagstiftning, granskningar av efterlevnad av konstitutionen, övervakning av regering och oberoende statliga institutioner samt för att garantera den representativa demokratin.¹⁵

I praktiken präglas albansk politik alltsedan de första fria valen av en stark polarisering mellan två politiska krafter i landet: Demokratiska partiet och Socialistpartiet¹⁶ (se vidare i avsnitt [2.3.3](#)). Motsättningarna mellan dessa har haft konsekvenser för det politiska systemet genom en vinnaren-tar-allt-typ av politiskt styre.¹⁷

I konkreta termer kan det ifrågasättas i vilken omfattning parlamentet faktiskt implementerar sina mandat och fullgör sina konstitutionella uppgifter i rollen som tillsynsmekanism. Parlamentets arbete inom ramarna för utredningskommittéer är i hög grad polariserat och andra kontrollmekanismer, såsom interpellationer, underanvänds¹⁸. Det bör i detta sammanhang nämnas att oppositionen ofta agerat på ett sätt som inte främjat parlamentets position i maktbalansen. Istället för att utnyttja den formella politiska arenan har oppositionen tagit till metoder såsom bojkotter.¹⁹

Därutöver kan konstateras att konstitutionsdomstolen vid utgången av 2019 var icke-fungerande p.g.a. konflikter vid tillsättningen av domare.²⁰

Freedom House bedömer att bland annat ovan tillkortakommanden innebär att farhågor som tidigare har uttryckts, om ökade auktoritära tendenser och ett dysfunktionellt system av mekanismer för kontroll och maktfördelning, besannades under 2019.²¹ Bertelsmann Stiftung konstaterar att maktindelningen formellt sett, som visats ovan, är etablerad men i praktiken svag.²²

2.3.2 Folkets delaktighet och förtroende

Inga relevanta politiska eller sociala grupper ifrågasätter demokratins legitimitet eller den konstitutionella ordningen och stödet för demokrati är mycket högt. Bertelsmann Stiftung hänvisar i sin senaste årsrapport till en undersökning genomförd av Eurobarometer 2018 som visar att förtroendet för regeringen och parlamentet är högre (47 respektive 51 procent) än EU-genomsnittet (35 procent för både regeringar och parlament). Äldre undersökningar som redovisas i samma rapport pekar dock på en utbredd

¹⁴ Ibid., paragraf 124–125, 131–132.

¹⁵ Westminster Foundation for Democracy (WDF), *Parliamentary Boycotts in the Western Balkans*, 2019, s. 10, [url](#) (Hämtad 2020-08-12).

¹⁶ UI, Landguiden [betaltjänst], *Aktuell politik*, 2020-06-02, [url](#) (Hämtad 2020-08-12).

¹⁷ Bertelsmann Stiftung, s. 4.

¹⁸ EU-kommissionen, 2019, s. 7.

¹⁹ Ibid., s. 6; Bertelsmann Stiftung, s. 13.

²⁰ Freedom House, *Nations in Transit – Albania*, 2020, [url](#) (Hämtad 2020-08-13).

²¹ Ibid.

²² Bertelsmann Stiftung, s. 10.

negativ uppfattning om hur demokratin fungerar i landet.²³ I en opinionsundersökning genomförd av Regional Cooperation Council från 2019 uppgav 69 procent av respondenterna att de inte litar på eller tenderar att inte lita på regeringen, medan 75 procent uppgav att de inte litar på eller tenderar att inte lita på parlamentet.²⁴

Efter att ha observerat det senaste genomförda parlamentsvalet, i juni 2017, beskrev Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) valet som fritt där fundamentala rättigheter respekterades. Valet erbjöd olika politiska alternativ och förenings- och yttrandefriheterna respekterades. Det förekom dock rikligt med anklagelser om bl.a. röstköp och påtryckningar mot väljare under valkampanjen. Vidare noterades viktiga processuella oegentligheter och försummelse inom valadministrationen, så som att rösträkningens förfarande och transparens inte respekterades i vissa vallokaler. Valdeltagandet uppgick till knappt 47 procent.²⁵ Lokalval som genomfördes i juni 2019 bojkottades av oppositionen, med konsekvensen att väljarna inte erbjöds ett meningsfullt val mellan politiska alternativ, som OSSE påpekade i sin valrapport.²⁶

2.3.3 Politisk situation och stabilitet

Den albanska postkommunistiska utvecklingen har i stor utsträckning påverkats av: (1) bristen på erfarenhet som oberoende och demokratisk stat, (2) socioekonomisk underutveckling, (3) auktoritärt ledarskap och (4) avsaknad av ett oberoende civilsamhälle. I jämförelse med sina östeuropeiska grannländer kan Albaniens politiska utveckling från kommunistiskt styre till dagens situation betraktas som långsam och tungrodd. Särskilt hämmande för en stabil politisk utveckling var det kommunistiska system som byggdes upp i Albanien och den, i en internationell jämförelse, synnerligen hårda diktatur som rådde under Enver Hoxhas ledning.²⁷ Det tidiga 1990-talet präglades av ekonomisk kollaps med livsmedelsbrist, plundring, hungerkravaller och massutvandring som följd. Den laglöshet som rådde sedan de albanska pyramidspelen kollapsade²⁸ under 1997 ledde till revolt bland befolkningen, vilket föranledde en internationell operation för att återställa ordningen.²⁹

Som redan nämnts har albansk politik sedan början av 1990-talet präglats av maktkamp mellan Albaniens socialistparti, som har utvecklats ur det gamla kommunistpartiet, och Albaniens demokratiska parti med sina rötter i studentrörelsen.³⁰ Denna kraftiga konkurrens har skett på bekostnad av utvecklingen mot ett demokratiskt styre då den politiska makten har konsoliderats kring och institutioner underställts det parti som för tillfället varit

²³ Ibid., s. 13, 16, 33.

²⁴ Regional Cooperation Council, *Balkan Barometer 2019*, 2019, s. 96, [url](#) (Hämtad 2020-08-12).

²⁵ Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), *OSCE/ODIHR Election Observation Mission Final Report*, 2017-09-28, s. 1–3, [url](#) (Hämtad 2020-08-12).

²⁶ OSSE, *ODIHR Election Observation Mission Final Report*, 2019-09-05, s. 1, [url](#) (Hämtad 2020-08-13).

²⁷ Bertelsmann Stiftung, s. 4.

²⁸ Pyramidspelen – eller investeringsfonder – fungerade ungefär som kedjebrev och många hade lockats att satsa allt de ägde i dessa fonder. Många människor blev utblottade när pyramidspelen föll samman.

²⁹ UI, Landguiden, *Modern historia*.

³⁰ UI, Landguiden, 2020.

i regeringsställning.³¹ Ur ideologisk synpunkt är Demokratiska partiet och Socialistpartiet snarlika. Båda partierna har ett framtida EU-medlemskap högt på sin agenda.³²

Sedan början av 1990-talet har makten skiftat mellan de båda partierna vid ett flertal tillfällen i samband med parlamentsval, senast 2013 då Socialistpartiet vann valet.³³

3 Allmänna fri- och rättigheter

3.1 Politiska rättigheter

Mötes- och föreningsfrihet garanteras i konstitutionen och respekteras generellt även i praktiken.³⁴

Även yttrande- och tryckfrihet är garanterade i konstitutionen³⁵ och amerikanska utrikesdepartementet bedömer att myndigheterna vanligtvis respekterar dessa friheter, även om ärekränkning är kriminaliserat.³⁶ Det finns ett vad som måste betecknas som brett utbud av tryckt press, tv-kanaler och internetbaserade nyhetsportaler där olika delar av det politiska landskapet representeras. Stark ägarkoncentration och kopplingar mellan medier och politiska och ekonomiska intressen är dock ett stort problem. Det finns uppgifter om att det förekommer själv censur bland redaktörer och journalister p.g.a. påtryckningar från politiskt håll eller från ägare. Endast ett fåtal medieaktörer är mer självständiga i sitt agerande. Det uppges vidare förekomma påtryckningar, hot och även fall av våld mot journalister.³⁷

Civilsamhället i Albanien kan betecknas som relativt aktivt, särskilt i huvudstaden Tirana. Kapacitets- och organisationsbrister är dock karaktäriserande och det finns ett beroende av internationell finansiering. En förbättring av det institutionella ramverket för samarbete och konsultationer med civilsamhället har gjorts av regeringen, men det förra har fortfarande en mindre framträdande roll i att granska den senares arbete.³⁸

³¹ Bertelsmann Stiftung, s. 4.

³² UI, Landguiden, 2019-03-29.

³³ UI, Landguiden, *Modern historia*; UI, Landguiden, 2020-06-02.

³⁴ Utrikesdepartementet (UD), *Albanien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, s. 9, [url](#) (Hämtad 2020-08-13); Freedom House, *Freedom in the World 2020 – Albania*, 2020, [url](#) (Hämtad 2020-08-13); United States Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Albania*, 2020-03-11, s. 11, [url](#) (Hämtad 2020-08-13).

³⁵ UD, s. 8.

³⁶ USDOS, 2020-03-11, s. 10.

³⁷ UD, s. 8. USDOS, 2020-03-11, förmedlar en liknande bild (s. 10 f.). Även Freedom House uppmärksammar, i *Freedom in the World 2020 – Albania*, politiska och ekonomiska intressens negativa inverkan, men konstaterar att det inte finns några betydande begränsningar av människors möjligheter att uttrycka politiska åsikter.

³⁸ UD, s. 6.

För mer information om politiska rättigheter i Albanien rekommenderas följande rapporter:

- Albanian Helsinki Committee (AHC), *Report on the Situation of Respect for Human Rights and Freedoms in Albania for 2019*, 2020-03-31, https://ahc.org.al/wp-content/uploads/2020/03/AHC_-_Report-on-HR-2019-En-Version.pdf
- Amnesty International, *Human Rights in Europe - Review of 2019 - Albania [EUR 01/2098/2020]*, 2020-04-16, <https://www.ecoi.net/en/document/2028183.html>
- Article 19, Committee to Protect Journalists (CPJ), Reporters Without Borders (RSF), International Press Institute (IPI), *Albania: Preliminary findings of joint freedom of expression mission*, 2019-06-20, <https://www.ecoi.net/en/document/2010977.html>
- Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Albania*, 2020-04-29, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_ALB.pdf
- EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document. Albania 2019 Report*, 2019-05-29, <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20190529-albania-report.pdf>
- Freedom House, *Freedom in the World 2020 – Albania*, 2020, <https://freedomhouse.org/country/albania/freedom-world/2020>
- United States Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Albania*, 2020-03-11, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44096>
- Utrikesdepartementet (UD), *Albanien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42844>

3.2 Religionsfrihet

Konstitutionen garanterar religionsfrihet³⁹ vilket generellt också efterlevs i praktiken.⁴⁰ I konstitutionen slås även fast att det inte ska finnas någon officiell religion i landet, att staten ska förhålla sig neutral i trosfrågor, att olika religiösa grupper är jämlika och självständiga samt att diskriminering på grund av religion är förbjudet.⁴¹ Det finns inga krav på religiösa församlingar att

³⁹ Ibid., s. 9.

⁴⁰ Freedom House, *Freedom in the World 2020 – Albania*.

⁴¹ USDOS, *2019 Report on International Religious Freedom: Albania*, 2020-06-10, s. 1, [url](#) (Hämtad 2020-08-14).

registrera sig, men registrering ger rätt till visst statligt stöd⁴² samt att öppna bankkonto, äga egendom och att undantas från vissa skatter.⁴³

Även om Albanien är sekulariserat och många i befolkningen inte är aktiva religionsutövare, kan konstateras att det framgår av folkräkningen som genomfördes 2011 att sunnimuslimer (57 procent av befolkningen) och katoliker (tio procent) är de två största religiösa grupperna. Resultatet har dock ifrågasatts från flera håll.⁴⁴ Värt att notera är att närmare 20 procent av respondenterna valde att inte besvara frågan om religiös tillhörighet.⁴⁵

Samhällslivet i Albanien beskrivs som präglad av religiös tolerans.⁴⁶ Politiker, intellektuella och befolkningen i stort visar starkt stöd för det albanska, sekulära systemet.⁴⁷

För mer information om religionsfrihet i Albanien rekommenderas följande rapporter:

- AHC, *Report on the Situation of Respect for Human Rights and Freedoms in Albania for 2019*, 2020-03-31, https://ahc.org.al/wp-content/uploads/2020/03/AHC_-_Report-on-HR-2019-En-Version.pdf
- Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Albania*, 2020-04-29, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_ALB.pdf
- Freedom House, *Freedom in the World 2020 – Albania*, 2020, <https://freedomhouse.org/country/albania/freedom-world/2020>
- UD, *Albanien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42844>
- USDOS, *2019 Report on International Religious Freedom: Albania*, 2020-06-10, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44567>

3.3 Etniska minoriteter

Lagstiftning om officiella minoriteter som är i linje med Europarådets ramkonvention till skydd för nationella minoriteter antogs 2017. All genomförandelagstiftning har dock inte antagits. I lagstiftningen erkänns minoriteterna greker, makedonier, rumäner/vlacher, romer, balkan-egyptier, bosnier, montenegriner, serber och bulgarer.⁴⁸ Den antagna lagstiftningen ger

⁴² UD, s. 9.

⁴³ USDOS, 2020-06-10, s. 3.

⁴⁴ UD, s. 9.

⁴⁵ USDOS, 2020-06-10, s. 2.

⁴⁶ UD, s. 9.

⁴⁷ Bertelsmann Stiftung, s. 7.

⁴⁸ UD, s. 15; USDOS, 2020-03-11, s. 23.

rätt till undervisning på minoritetsspråk och användning av två språk i lokala administrationer där minoriteter traditionellt bor eller där en minoritet utgör 20 procent eller mer av den totala befolkningen.⁴⁹ Landets diskrimineringslag inkluderar etnicitet som diskrimineringsgrund⁵⁰ och etnicitet är likaså en av grunderna för hatbrott i den albanska brottsbalken⁵¹.

En mycket stor majoritet av landets befolkning är etniska albaner. De grupper som omfattas av antagen lagstiftning om officiella minoriteter (se ovan) är också de största minoritetsgrupperna.⁵²

Utrikesdepartementet beskriver relationerna mellan olika grupper som överlag goda⁵³, medan Bertelsmann Stiftung gör gällande att förekommande diskriminering och marginalisering i högre grad reflekterar bristande resurser och social service än legala eller institutionella problem.⁵⁴ Även ECRI beskriver det albanska samhället som generellt sett karaktäriserat av hög tolerans, men påpekar att det mot vissa grupper, däribland romer, förekommer en negativ inställning.⁵⁵

Även om det rapporteras att den grekiska minoriteten har anklagat regeringen för att inte fullt ut respektera gruppens rättigheter – amerikanska UD återger en anklagelse om att den albanska regeringen är ovillig att erkänna grekiska samhällen som ligger utanför kommunisttidens ”minoritetszoner”, medan svenska UD redogör för att anklagelserna bland annat rör frågor om äganderätt⁵⁶ – är de minoritetsgrupper som bedöms var mest utsatta och stigmatiserade romer och egyptier. Många bor under svåra förhållanden i undermåliga bostäder i de större städernas utkanter. Tillgången till sjukvård är dålig.⁵⁷ Diskriminering inom utbildningsväsendet och sjukvården samt på arbets- och bostadsmarknaden är vanligt förekommande.⁵⁸

Vad gäller förekomsten av hatbrott mot minoriteter konstaterar ECRI att organisationen inte mottagit någon officiell data kring detta från albanska myndigheter och att flera källor uppgett att det sällan förekommer, men återger därefter uppgifter från frivilligorganisationer att det sporadiskt förekommer våldsbrott mot bland andra romer.⁵⁹

För mer information om etniska minoriteters situation i Albanien rekommenderas följande rapporter:

⁴⁹ USDOS, 2020-03-11, s. 23.

⁵⁰ Albanien, Lagstiftande organ, *Law No. 10 221 dated 4.2.2010 on protection from discrimination*, [översättning utan datering], paragraf 1, [url](#) (Hämtad 2020-08-17).

⁵¹ Albanien, Lagstiftande organ, *Criminal Code of the Republic of Albania*, 1995-01-27, [inofficiell översättning], paragraf 50, [url](#) (Hämtad 2020-08-17).

⁵² UI, Landguiden [betaltjänst], *Befolkning och språk*, 2019-03-29, [url](#) (Hämtad 2020-08-17).

⁵³ UD, s. 15.

⁵⁴ Bertelsmann Stiftung, s. 6.

⁵⁵ Europarådet, European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), *ECRI Report on Albania (sixth monitoring cycle)*, 2020-06-02, s. 10, [url](#) (Hämtad 2020-08-17).

⁵⁶ UD, s. 15; USDOS, 2020-03-11, s. 23.

⁵⁷ UD, s. 15.

⁵⁸ *Ibid.*, s. 15 f.; USDOS, 2020-03-11, s. 23.

⁵⁹ Europarådet, ECRI, s. 16.

- AHC, *Report on the Situation of Respect for Human Rights and Freedoms in Albania for 2019*, 2020-03-31, https://ahc.org.al/wp-content/uploads/2020/03/AHC-_-Report-on-HR-2019-En-Version.pdf
- Amnesty International, *Human Rights in Europe - Review of 2019 - Albania [EUR 01/2098/2020]*, 2020-04-16, <https://www.ecoi.net/en/document/2028183.html>
- Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Albania*, 2020-04-29, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_ALB.pdf
- Europarådet, European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), *ECRI Report on Albania (sixth monitoring cycle)*, 2020-06-02, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2030756/ALB-CBC-VI-2020-023-ENG-color+version.pdf>
- Migrationsverket, *Lifosrapport: Albanien - rätts- och säkerhetssektorn (version 1.0)*, 2019-03-29, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42997>
- UD, *Albanien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42844>
- USDOS, *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Albania*, 2020-03-11, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44096>

3.4 Utsatthet på grund av kön

Albanien har ratificerat FN:s kvinnokonvention CEDAW och dess tilläggsprotokoll⁶⁰ samt Europarådets Istanbulkonvention⁶¹. I landets diskrimineringslag är kön en av diskrimineringsgrunderna⁶², liksom det är en grund i brottsbalkens hatbrottsbestämmelse⁶³. Våld i hemmet är sedan 2012 en brottslig handling⁶⁴ som definieras i brottsbalken. I den albanska brottsbalken definieras våld i hemmet i artikel 130/a. Andra här relevanta bestämmelser rör *stalking* samt de straffskärpningar som har lagts till för våldsbrott riktade mot familjemedlemmar.⁶⁵

⁶⁰ Se bilaga 1.

⁶¹ Europarådet, *Treaty list for a specific State – Albania*, 2020-08-19, [url](#) (Hämtad 2020-08-19).

⁶² Albanien, Lagstiftande organ, *Law No. 10 221 dated 4.2.2010 on protection from discrimination*, paragraf 1.

⁶³ Albanien, Lagstiftande organ, 1995-01-27, paragraf 50.

⁶⁴ Center for Legal Civic Initiatives (CLCI), samtal i Tirana, Albanien, 2018-02-26.

⁶⁵ Albanien, Lagstiftande organ, 1995-01-27, paragraferna 130, 34, 121.

Även om jämställdheten i landet gradvis ökar förekommer diskriminering mot kvinnor fortfarande på många områden.⁶⁶

UN Women konstaterar att traditionella patriarkala attityder är utbredda i hela landet och bidragande till en ojämställdhet som finns inom alla samhälleliga och ekonomiska områden samt till förekomsten av våld mot kvinnor och flickor, trots att den albanska regeringen gör ansträngningar för att förbättra människorättssituationen och stärka landets människorättsinstitutioner.⁶⁷ Kvinnovåldets förekomst beskrivs som utbredd i en studie som redovisar resultatet av en nationell undersökning som bl.a. fokuserar på att kartlägga förekomsten av olika former av våld mot kvinnor och barn. Drygt hälften av respondenterna i åldern 18 till 74 år hade under sin livstid upplevt någon eller flera former av våld och mer än en tredjedel under det senaste året före undersökningen. Här bör särskilt den utbredda förekomsten av våld i nära relationer uppmärksammas.⁶⁸

UD bedömer att mörkertalet, i förhållande till antalet polisanmälda fall, vad gäller våld i hemmet är stort samt att stödet till utsatta är otillräckligt, särskilt på landsbygden. Kommunala remissystem finns etablerade i färre än hälften av alla kommuner och de center som finns för kvinnor och barn som utsatts för våld i hemmet är för få och ofta underfinansierade. Inom polis och rättsväsende tas inte alltid fall av våld mot kvinnor och barn på allvar.⁶⁹

Våldtäkt inom äktenskapet är kriminaliserat, men beivras enligt UD så gott som aldrig. Tvångsgifte liksom hedersrelaterat våld förekommer.⁷⁰

För mer information om kvinnors situation i Albanien rekommenderas följande rapporter:

- Migrationsverket, *Lifosrapport: Albanien - rätts- och säkerhetssektorn (version 1.0)*, 2019-03-29, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42997>
- Norge. Landinfo, *Albania: Vold mot kvinner*, 2020-05-27, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/05/Temanotat-Albania-Vold-mot-kvinner-27052020.pdf>
- UN Committee on the Elimination of Discrimination against Women, *Concluding observations on the fourth periodic report of Albania. Addendum. Information provided by Albania in follow-up to the concluding observations*, 2019-01-27, https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbol=HRC/OWG/2019/1&document=HRC/OWG/2019/1/Add.1

⁶⁶ UD, s. 13.

⁶⁷ UN Women et al., *National Population Survey – Violence Against Women and Girls in Albania*, 2019, s. 27, [url](#) (Hämtad 2020-08-19).

⁶⁸ UN Women et al., s. 124 f. De olika formerna av våld utgörs av "intimate partner violence, dating violence, non-partner violence, sexual harassment and/or stalking".

⁶⁹ UD, s. 13 f.

⁷⁰ UD, s. 14.

[spx?symbolno=CEDAW%2fC%2fALB%2fCO%2f4%2fAdd.1&Lang=en](https://www2.unwomen.org/-/media/field%20office%20albania/attachments/publications/2019/05/w eb_english_24.pdf?la=en&vs=5249)

- UN Women et al, *National Population Survey – Violence Against Women and Girls in Albania*, 2019, https://www2.unwomen.org/-/media/field%20office%20albania/attachments/publications/2019/05/w eb_english_24.pdf?la=en&vs=5249
- UD, *Albanien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42844>
- USDOS, *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Albania*, 2020-03-11, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44096>

3.5 Hbtq-personer

Med några mindre tillägg och revideringar är det följande avsnittet hämtat från rapporten *Albanien - rätts- och säkerhetssektorn (version 1.0)*, publicerad i mars 2019.⁷¹ Avsnittet bygger framför allt på information från inhämtningsresor till Albanien 2013 och 2016. Sett i förhållande till senare rapportering⁷² görs dock bedömningen att information fortfarande är aktuell.

Sex mellan män avkriminaliserades 1995.⁷³ Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet är förbjudet enligt albansk lagstiftning och våld som motiverats av en persons sexuella orientering eller könsidentitet ger straffskärpning.⁷⁴ Polislagen föreskriver att polisanställda har en skyldighet att utföra sina arbetsuppgifter utan att diskriminera någon på grund av bl.a. kön eller sexuell läggning.⁷⁵

I takt med Albanien närmanden till ett EU-medlemskap har fler statliga åtgärder vidtagits för att förbättra hbtq-personers situation i landet. Åtgärder i form av lagstiftningsarbete och upprättande av handlingsplaner har fått positiva omdömen av flera konsulterade källor⁷⁶, men samtidigt uppmärksammas från

⁷¹ Migrationsverket, *Lifosrapport: Albanien - rätts- och säkerhetssektorn (version 1.0)*, 2019-03-29, [url](#) (Hämtad 2020-08-20). Notera rapportens skrivningar om varierande begreppsanvändning (s. 37).

⁷² Se exempelvis Europarådet, ECRI, UD och International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association, (ILGA), *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans, and Intersex People in Albania covering the period of January to December 2019, 2020*, [url](#) (Hämtad 2020-08-20).

⁷³ ILGA, *State Sponsored Homophobia 2019*, 2019-03-19, s. 189, [url](#) (Hämtad 2020-08-20).

⁷⁴ UD, s. 16.

⁷⁵ Albanien, Lagstiftande organ, *Law on State Police*, 2007-06-04, paragraf 61, [url](#) (Hämtad 2020-08-20).

⁷⁶ EU-delegationen, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2013-04-09; Kommissionären för skydd mot diskriminering, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2013-04-08; LGBT Pro Albania/ProLGBT, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2013-04-08 och 2016-03-07; Aleanca, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2013-04-08; Albanska ombudsmannen, samtal med företrädare i Shkoder, Albanien, 2013-04-10 och 2016-03-08.

flera håll att ramverkets implementering brister för att i praktiken kunna förbättra hbtq-personers situation i landet.⁷⁷

Homo- och transfobin är utbredd bland den albanska befolkningen och inom albanska institutioner. Det sociala trycket gör att hbtq-personer generellt sett håller sin sexuella orientering/könsidentitet dold.⁷⁸ Att komma ut kan bl.a. leda till att en person utsätts för våld, förskjuts, vräks från sin bostad eller diskrimineras på arbetsplatsen.⁷⁹

Att kartlägga i vilken utsträckning hbtq-personer utsätts för våld i Albanien är svårt. Dels tenderar hbtq-personer att inte vara öppna med sin sexuella läggning/könsidentitet och dels är benägenheten att anmäla brott låg inom dessa grupper.⁸⁰ Den vanligaste sortens våld som hbtq-personer utsätts för p.g.a. sin sexuella orientering eller könsidentitet är enligt flera källor våld i nära relationer, vanligen från familjemedlemmar eller andra släktingar.⁸¹

Påhopp och attacker riktade mot homosexuella i det offentliga rummet uppges inte vara särskilt vanligt⁸², å andra sidan tillhör det inte heller vanligheten att öppet ge uttryck för homosexualitet i Albanien.⁸³ Transpersoner är mer utsatta och sårbara för att falla offer för våld i det offentliga än homo- och bisexuella.⁸⁴ En förklaring till denna skillnad är att transpersoners könsuttryck kan vara mer synligt för allmänheten.⁸⁵

Flera källor lyfter fram de geografiska variationerna i landet. Tirana uppges vara mer liberalt och attraktivt för hbtq-personer, medan situationen såvitt avser familjebaserat våld är mycket svårare på landsbygden. De norra delarna av landet uppges vara särskilt problematiska.⁸⁶

En av anledningarna till hbtq-personers låga anmälningsbenägenhet av våldsbrott är att de kan befara ett dåligt bemötande från polisen, vilket förekommer.⁸⁷ I en studie från 2017 av UNDP upplevde tillfrågade hbtq-personer att de hade bemötts oprofessionellt av polisen genom att inte tas på allvar eller hånas. Med anledning av polisens attityd hade personer som deltog i studien lågt förtroende för polisväsendets förmåga att skydda dem från systematiskt våld.⁸⁸ Vid denna typ av diskriminering kan den enskilde vända sig till ombudsmannen, kommissionären för mänskliga rättigheter eller direkt

⁷⁷ EU-delegationen, 2013; ProLGBT, 2016; Aleanca, 2016.

⁷⁸ EU-delegationen, 2013; ProLGBT, 2013 och 2016; Aleanca, 2016; Europarådet i Tirana, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2013-04-09.

⁷⁹ Aleanca, 2016; ProLGBT, 2016; EU-delegationen, 2013.

⁸⁰ Europarådet, 2013; ProLGBT, 2016; Aleanca, 2016.

⁸¹ Aleanca, 2016; ProLGBT, 2016.

⁸² Ibid.; Europarådet, 2013.

⁸³ Aleanca, 2016.

⁸⁴ ProLGBT, 2016; Streha, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2016-03-08; Europarådet, 2013; Kommissionären för skydd mot diskriminering, 2013.

⁸⁵ Aleanca, 2016.

⁸⁶ Aleanca, 2016; EU-delegation, 2016; ProLGBT, 2016.

⁸⁷ ProLGBT, 2013; Aleanca, 2013; EU-delegationen, 2013; Albanska Helsingforskommittén, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2016-03-07.

⁸⁸ UN Development Programme (UNDP), *Survey on Access to Justice in Albania*, 2017-11-22, s. 80 f., [url](#) (Hämtad 2020-08-20).

till domstol enligt den Albanska Helsingforskommittén.⁸⁹ Det finns en tydlig tendens till att utsatta personer i gruppen vänder sig till kommissionären för mänskliga rättigheter istället för polis enligt ProLGBT.⁹⁰

Europarådets företrädare och företrädare för Streha har en något annan bild av polisens arbete med hbtq-ärenden. Företrädarna delar bilden av att polisen kan sakna kunskap och vara oskicklig på att hantera hbtq-frågor, men menar att de inte inte kan sägas sakna vilja att agera eller inte skulle ta ärendet på allvar vid en brottsanmälan från hbtq-personer.⁹¹ Företrädare för Streha påpekar även avsaknaden av formella strukturer för att hantera denna typ av ärenden.⁹²

När det gäller poliser som i tjänsten begår brott mot hbtq-personer har företrädarna för organisationen ProLGBT noterat en förändring. Tidigare förekom det att poliser uppsökte kända mötesplatser för homosexuella män, s.k. ”cruising-områden”, och pressade enskilda på pengar. Numera förefaller detta inte förekomma längre.⁹³ I den mån polis har agerat våldsamt mot hbtq-personer har det framför allt handlat om homosexuella män och transpersoner som misstänkts vara prostituerade. Det har förekommit fall av frihetsberövanden, i upp till ett dygn, som kan betraktas som godtyckliga.⁹⁴ I UNDP:s studie upplevde hbt-personer att polisen utövar en hårdförare behandling av transpersoner och prostituerade.⁹⁵

Enligt studien från UNDP tar hbt-personer sällan vidare en anmälan till domstol eftersom de upplever att diskrimineringen av dem är utbredd bland åklagare och domare. Detta i kombination med de faktorer som gemene medborgare möter inom rättssystemet (korruption, avsaknaden av ett effektivt rättssystem, höga domstolsavgifter m.m.) gör att hbt-personer drar sig för att ta sina anmälningar vidare.⁹⁶

Enligt Aleanca har det förekommit enskilda fall där myndigheterna har agerat mot diskriminering. Exempelvis har ett högerradikalt parti bötfällts i domstol för förtal och en restaurang som sparkat ut ett lesbiskt par från sin lokal har dömts till böter. När det gäller våldsbrott, som oftast handlar om våld inom familjen, finns ett mönster där det inte går vidare till en straffrättslig prövning. I de flesta fall tar offret kontakt direkt med Aleanca för att få stöd med att upprätta en polisanmälan. Organisationen hade under 2016 ännu inte haft någon framgång i att få en förövare fälld.⁹⁷

För mer information om hbtq-personers situation i Albanien rekommenderas följande rapporter:

⁸⁹ Albanska Helsingforskommittén, 2016.

⁹⁰ ProLGBT, 2016.

⁹¹ Europarådet, 2013; Streha, 2016.

⁹² Streha, 2016.

⁹³ ProLGBT, 2016.

⁹⁴ Aleanca, 2016.

⁹⁵ UNDP, 2017, s. 80.

⁹⁶ Ibid., s. 81 f.

⁹⁷ Aleanca, 2016.

- Europarådet, European Commission against Racism and Intolerance, (ECRI), *ECRI Report on Albania (sixth monitoring cycle)*, 2020-06-02, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2030756/ALB-CBC-VI-2020-023-ENG-color+version.pdf>
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans, and Intersex People in Albania covering the period of January to December 2019, 2020*, <https://www.ilga-europe.org/sites/default/files/2020/albania.pdf>
- UD, *Albanien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42844>

3.6 Personer med funktionsnedsättning

Albanien har ratificerat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning⁹⁸ och den albanska diskrimineringslagens uppräknning av diskrimineringsgrunder⁹⁹, liksom brottsbalkens hatbrottsbestämmelse¹⁰⁰, omfattar personer med funktionsnedsättning. Den nationella lagstiftningen är dock endast delvis i enlighet med konventionen.¹⁰¹

Svenska UD bedömer att efterlevnaden av lagstiftningen i praktiken är bristfällig och ser situationen för personer med funktionsnedsättning i ett sammanhang med utbredd fattigdom och bristfällig sjukvård, i vilken funktionsnedsattas situation är särskilt utsatt. Anpassningar utifrån behov sker sällan inom sjukvård och utbildning, och barn med funktionsnedsättning institutionaliseras ofta istället för att erbjudas hjälp och stöd i sina hem. Många personer med funktionsnedsättning drabbas av diskriminering och exkludering. Våld mot flickor och kvinnor med funktionsnedsättning, som sällan rapporteras och följs upp på ett bristfälligt sätt, är vanligt.¹⁰²

För mer information om situationen för personer med funktionsnedsättning i Albanien rekommenderas följande rapporter:

- UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities, *Concluding observations on the initial report of Albania*, 2019-10-14, UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities, *Concluding observations on the initial report of Albania*, 2019-10-14, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2020944/G1930481.pdf>

⁹⁸ Se bilaga 1.

⁹⁹ Albanien, Lagstiftande organ, *Law No. 10 221 dated 4.2.2010 on protection from discrimination*, paragraf 1.

¹⁰⁰ Albanien, Lagstiftande organ, 1995-01-27, paragraf 50.

¹⁰¹ UD, s. 17. Se även UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities, *Concluding observations on the initial report of Albania*, 2019-10-14, s. 3, [url](#) (Hämtad 2020-08-20).

¹⁰² UD, s. 17.

- UD, *Albanien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42844>
- USDOS, *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Albania*, 2020-03-11, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44096>

3.7 Rätten till liv, kroppslig integritet och personlig säkerhet

3.7.1 Dödsstraff

Albanien avskaffade dödsstraff i fredstid 2000 och under krigstillstånd 2007.¹⁰³ Rätten till liv är reglerat i konstitutionen.¹⁰⁴ Albanien har ratificerat flera internationella konventioner som förbjuder dödsstraff.¹⁰⁵

3.7.2 Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Albaniens konstitution förbjuder tortyr och annan illabehandling.¹⁰⁶ Tortyrförbudet återfinns även i landets brottsbalk.¹⁰⁷

Svenska UD slår fast att systematisk tortyr inte förekommer i Albanien, men att det förekommer att polis och fängvaktare använder övervåld mot brottsmisstänkta och frihetsberövade personer.¹⁰⁸

Europarådets kommitté mot tortyr genomförde sitt senaste besök i Albanien 2018 och rapporterade bland annat följande. Kommittén understryker de framsteg som albanska myndigheter gjort under senare tid för att bekämpa tortyr och annan illabehandling som begås av polis. De konstaterar även att en majoritet av de frihetsberövade personer som kommitténs delegation intervjuade uppgav att de behandlats korrekt av polisen. Delegationen mottog dock även ett betydande antal anklagelser om illabehandling. De flesta av dessa rörde övervåld i samband med eller omedelbart efter ett frihetsberövande. Ett antal anklagelser handlade även om illabehandling under transport och i samband med initiala förhör på polisstationer i syfte att antingen tvinga fram erkännanden eller information, eller som en bestraffning. Illabehandlingen ska, enligt anklagelserna, ha bestått av bland annat slag och sparkar. I anslutning till detta rekommenderar kommittén att albanska myndigheter vidtar nödvändiga

¹⁰³ Ibid., s. 7.

¹⁰⁴ Albanien, Lagstiftande organ, 2016, paragraf 21.

¹⁰⁵ Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 187*, 2020-08-20, [url](#) (Hämtad 2020-08-20); Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 114*, 2020-08-20, [url](#) (Hämtad 2020-08-20); United Nations Treaty Collection, *12. Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aiming at the abolition of the death penalty*, 2020-08-20, [url](#) (Hämtad 2020-08-20).

¹⁰⁶ Albanien, Lagstiftande organ, 2016, paragraf 25.

¹⁰⁷ Albanien, Lagstiftande organ, 1995-01-27, paragraferna 86–87.

¹⁰⁸ UD, s. 6.

åtgärder för att anklagelser och information om illabehandling ska kunna utredas effektivt.¹⁰⁹

Kommittén konstaterar vidare att rättigheter som syftar till att skydda mot illabehandling hade respekterats av polis enligt de flesta frihetsberövade som intervjuades – i de flesta fall hade en anhörig informerats om frihetsberövandet och tillgång till juridiskt biträde hade getts. Men ett antal av de frihetsberövade uppgav att polisen inte hört sammat eller dröjt med att tillmötesgå deras krav på juridiskt biträde direkt efter frihetsberövandet, i syfte att kunna genomföra informella förhör utan närvaro av advokat. I sammanhanget kritiserar även kommittén att frihetsberövade inte systematiskt genomgår medicinska undersökningar när de frihetsberövats.¹¹⁰

UD uppmärksammar även dåliga levnadsförhållanden, att fall av våldtäkter av fångar har rapporterats samt att överfyllda häkten och fängelser utgör ett stort problem.¹¹¹ Hbtq-personer, liksom personer som tillhör minoriteterna romer och egyptier, är särskilt utsatta för nedsättande behandling.¹¹²

Den albanska statspolisens huvudsakliga interna kontrollmekanismer utgörs av Internal Affairs and Compliance Service (IACS) och Directorate on Professional Standards (DPS). IACS är fristående från polisen och rapporterar till inrikesministeriet, enligt lag är dess uppdrag att ”garantera en ansvarsutkrävande, demokratisk och transparent polistjänst för samhället”.¹¹³ DPS hanterar anmälningar om misskötsel och oetiskt beteende samt våldsanvändning bland polisanställda.¹¹⁴ DPS ligger organisatoriskt inom polisen och rapporterar till generaldirektören. IACS och DPS ska samarbeta genom att koordinera aktiviteter och utbyta information om utredningar av klagomål gentemot enskilda poliser.¹¹⁵

Det finns ingen extern kontrollmekanism i form av ett eget organ, men åklagarna ska ha insyn i polisens arbete.¹¹⁶ Samarbetet mellan polis och åklagare fungerar dock dåligt.¹¹⁷ Ombudsmannen utgör dock en konstitutionell kontrollfunktion.¹¹⁸

¹⁰⁹ Europarådet, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, *Report to the Albanian Government on the visit to Albania carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 20 to 30 November 2018*, 2019-09-17, s. 4, [url](#) (Hämtad 2020-08-21)

¹¹⁰ Ibid.

¹¹¹ UD, s.6. Se även Europarådet, 2019-09-17, s. 5 ff.

¹¹² UD, s. 7.

¹¹³ Kuçi, B. & Begaj, E., *Assessment of Police Integrity in Albania*, *Pointpulse*, 2016-12-30, s. 31, [url](#) (Hämtad 2020-08-21).

¹¹⁴ Ibid., s. 33.

¹¹⁵ Ibid., s. 31.

¹¹⁶ Strengthening Community Policing in Albania (SCPA), samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2018-20-23.

¹¹⁷ EU-delegationen, 2013 och 2016.

¹¹⁸ USDOS, 2020-03-11, s. 2.

3.7.3 Våldsnivåer till följd av väpnade konflikter eller andra motsättningar

Det har tidigare inte identifierats några omständigheter som medfört att Migrationsverket haft anledning att ta ställning till huruvida det i utlänningsrättslig mening råder väpnad konflikt eller andra svåra motsättningar av våldsart i Albanien.

Det följande är efter mindre justeringar hämtat från rapporten *Albanien - rätts- och säkerhetssektorn (version 1.0)*, publicerad i mars 2019.¹¹⁹

Bland annat organiserad brottslighet, blodsfejder och gängkriminalitet lyfts fram som särskilda problemområden av källor. Dessa företeelser uppges inte gå ut över allmänheten – mord och våld hålls inom och mellan dessa nätverk.¹²⁰

Gängkriminaliteten är svår att separera från organiserad brottslighet eftersom dessa ofta ligger mycket nära eller överlappar varandra. Kriminella gäng och nätverk utgör mindre grupperingar, vanligtvis runt tio till tolv personer fördelade i undergrupper om tre till fyra individer, och bygger på klan- och familjeband. Det finns olika sektorer inom den kriminella branschen som grupperingarna rör sig inom. De utgör inte något större landsomspännande nätverk och saknar inbördes hierarki till skillnad från albanska kriminella nätverk som opererar inom EU.¹²¹

Den organiserade brottsligheten har haft marijuanahandeln som en stark drivkraft de senaste 20–30 åren.¹²² Marijuanahandeln har under den här perioden hämmat den demokratiska utvecklingen genom att korrumpiera lokala ledare samt involvera polis och politiker. Polisen och politiken har en historia av att korrupta segment har underlättat eller till och med deltagit i den kriminella verksamheten.¹²³ Under senare år har stora polisoperationer genomförts för att bekämpa produktionen av och handeln med cannabis i landet. Enligt vissa källor har insatserna varit framgångsrika men inte nått hela vägen för att komma till rätta med problemet.¹²⁴

3.7.4 Miljökatastrofer

Det råder inte några omfattande miljökatastrofer i Albanien.

¹¹⁹ Migrationsverket, 2019.

¹²⁰ Initierad bedömning av albanska statspolisen (B), samtal i Tirana, Albanien, 2018-02-26; Polisattaché, Nordic Police and Customs Liaison Officer in Tirana and Skopje, samtal i Tirana, Albanien, 2018-02-26.

¹²¹ Initierad bedömning av albanska statspolisen (B), 2018; Zhilla, F. & Lamallari, B., Organised Crime. Threat Assessment in Albania, *Open Society Foundation for Albania*, 2015, s. 21–22, 25, [url](#) (Hämtad 2020-08-24); Zhilla, F., et al., Evolution of the Albanian Organized Crime Groups, *Open Society Foundation for Albania*, 2016, s. 6–7, [url](#) (Hämtad 2020-08-24).

¹²² Ibid.; Nabolli, E., Vetting Process as a Dead Letter in Albania, *Pointpulse*, 2018-03-06, [url](#) (Hämtad 2020-08-24); Initierad bedömning av albanska statspolisen (A), samtal i Tirana, Albanien, 2016-03-12.

¹²³ Nabolli, 2018.

¹²⁴ Initierad bedömning av albanska statspolisen (A), samtal i Tirana, Albanien, 2016-03-12; Initierad bedömning av albanska statspolisen (B), 2018.

4 Myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter

4.1 Rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet

Migrationsverket har tidigare gjort en analys av den albanska rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet.¹²⁵ Vid tidpunkten för rapportens publicering pågick dock ett omfattande reformarbete inom åklagar- och domstolsväsendet. Dessa reformer berör framför allt en omfattande granskningsprocess (recertifieringsprocess) av åklagare och domare samt etablerandet av självständiga institutioner inom rättssektorn, i enlighet med förändringar i konstitutionen, och specialiserade organ, särskilt i relation till bekämpning av korruption och organiserad brottslighet. I det följande presenteras de slutsatser som dras i rapporten. En kort statusuppdatering om de nämnda reformerna vävs dock in och bygger på senare rapportering från EU-kommissionen. När inget annat anges är övriga skrivningar nedan hämtade från Migrationsverkets rapport.

Det albanska rättssystemet står mitt i ett omfattande reformarbete. Målen med reformarbetet är ambitiösa och på lång sikt kan åtgärderna stärka integriteten i systemet som helhet och hos enskilda domare och åklagare.

I en uppdatering i mars 2020 redovisar EU-kommissionen sina bedömningar av status på reformarbetet i Albanien, inklusive de som berör rättssystemet. Recertifieringsprocessen av åklagare och domare är pågående. Vid tidpunkten för kommissionens rapport var granskningen av drygt en fjärdedel av alla de åklagare och domare som ska granskas slutförd. Färre än hälften hade godkänts. En majoritet hade antingen avskedats eller självmant sagt upp sig.¹²⁶

De nya självständiga institutionerna som ska etableras i enlighet med tidigare förändringar i konstitutionen¹²⁷, var vid tidpunkten för kommissionens uppdatering operativa. Även arbetet med att få de specialiserade organ som ska bekämpa korruption och organiserad brottslighet¹²⁸ operativa hade fortskridit.¹²⁹

Trots de osäkerheter som i nuläget råder givet det pågående reformarbetet – det får ännu anses vara för tidigt att dra några slutsatser om reformernas effekter –

¹²⁵ Migrationsverket, 2019.

¹²⁶ EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document. Update on the Republic of Albania*, 2020-03-02, s. 2, [url](#) (Hämtad 2020-08-25).

¹²⁷ High Council of Justice (HCJ) som har fått ett snävare mandat och en annan sammansättning där varken presidenten eller justitieministern är representerade, Justice Appointment Council (JAC) som ansvarar för tillsättningar av domare och High Judicial Inspectorate som bland annat har tillsynsansvar.

¹²⁸ Ett nationellt utredningsorgan (National Bureau of Investigation, NBI) som tillsammans med ett särskilt åklagarkontor (Special Prosecution Office) bildar kontrollfunktionen Special Anti-Corruption Structure (SPAK).

¹²⁹ *Ibid.*, s. 3.

bedöms åklagar- och domstolsväsendet i Albanien vara funktionsdugligt, även om kapacitets- och integritetsproblem hämmar dess effektivitet och korrekthet i rättskipningen. Både domstols- och åklagarväsendet påverkas i hög utsträckning av politiskt inflytande och korruptionen är utbredd. Korruptionens utbreddhet och det politiska inflytandet är allvarliga integritetsbrister som man onekligen behöver komma till rätta med genom reformarbetet för att närma sig ett EU-inträde. Kapacitetshämmande faktorer är främst bristen på kontinuitet och resurser. Politiska svängningar och närmandet till EU medför ny lagstiftning och förändring av rådande lagstiftning. Detta i kombination med ett behov av ökad kunskap och utbildningskvalitet inom landets juridikutbildning skapar en situation med hög arbetsbelastning och osäkerhet. Recertifieringsprocessen kommer sannolikt orsaka en omfattande personalbrist och en situation där det är svårt att rekrytera kompetent personal (att detta är en utmaning bekräftas av EU-kommissionens uppdatering i mars 2020, särskilt vad gäller Konstitutionsdomstolen och Högsta Domstolen¹³⁰).

Vid tidpunkten för Migrationsverkets tidigare rapport fanns planer på att inkludera den albanska statspolisen i en granskningsprocess men reformarbetet var inte där ännu och, konstaterades det, en mer varaktig lägesanalys av polisen kapacitet och integritet var därför möjlig. Här kan tilläggas att en sådan granskningsprocess, som omfattar personlig integritet, professionell kapacitet och en redovisning av tillgångar, nu har inletts.¹³¹

Liksom inom domstolsväsendet är en kapacitetshotande faktor bristen på kontinuitet inom polisen. Det politiska inflytandet är närvarande och generaldirektörer byts ut i takt med politiska svängningar. Polisen har resursbrister när det kommer till teknisk utrustning och annan logistik, men det råder en relativt hög polistäthet i landet. Arbetsförhållandena kan vara svåra för enskilda poliser som har låga löner, utebliven övertidsersättning och tuffa arbetsmiljöer. Trots att ett behov av kunskap och professionalism i många avseenden kvarstår upplever en del källor en positiv kompetens- och attitydförändring bland landets poliser under de senaste åren. Polisen har arbetat med att öka sin tillgänglighet, exempelvis kan brott rapporteras direkt och bevakas av anmälaren via en mobilapplikation. Integritetsbrister inom polisen är utbredd korruption, politiskt inflytande och rapporter om polisövergrepp mot enskilda.

Sammanfattningsvis finns ett fungerande rättsväsende på plats i Albanien. Polisen har en tillräcklig kapacitet för att möta allmänhetens krav. Den medborgerliga rättigheten att få sitt fall rättvist prövat är dock inte garanterad på grund av de omfattande kapacitets- och integritetsbrister som råder inom domstols- och åklagarväsendet. Situationer där intressen krockar eller vänner kommer i kläm kan påverka anställda inom rättssystemet och det är inte alltid ett offer kan få ett absolut skydd av polisen – detta har dock inte alltid med kapacitets- eller integritetsbrister att göra utan kan även bero på bristande bevisning om en upplevd hotbild. Bristande representation och kunskap inom rättsväsendet gör att hbtq-personer, offer för våld i nära relationer och romer

¹³⁰ Ibid.

¹³¹ Ibid., s. 7.

kan vara särskilt sårbara för att inte få sina rättigheter respekterade inom rättsvårdande myndigheter.

5 Non-refoulement

Albanien har undertecknat 1951 års Genèvekonvention¹³² och 1967 års New York-protokoll¹³³. Den nationella asyllagen innehåller ett explicit förbud mot refoulement.¹³⁴ UNHCR bedömde 2019 att det flyktingrättsliga ramverket i Albanien generellt sett är i linje med EU:s regelverk och internationell standard och konstaterar att institutionalisering av procedurer pågår.¹³⁵

Under 2019 ansökte drygt 6 500 personer om asyl i Albanien.¹³⁶ Albanien är dock främst ett transitland för asylsökande och flyktingar. Begränsad tillgång till dokumentation och socioekonomiska möjligheter ger drivkrafter för fortsatta rörelser från landet. Mot denna bakgrund redogör UNHCR för att endast fyra procent av dem som ansökte om asyl i Albanien 2017 mottog ett slutligt beslut i sitt ärende.¹³⁷

I kort sammanfattning lyfter UNHCR fram att det i praktiken finns ett antal brister i asylsystemet:

- Flyktingar förhindras sin rätt till id-handlingar och resedokument.
- Asylsökande exkluderas från annat socialt stöd än det som ges på mottagningscenter.
- Flyktingintegrationen förhindras av bristfälliga boenden.
- Naturaliseringsprocessen är i praktiken inte tillgänglig för flyktingar p.g.a. krav på originaldokumentation från deras ursprungsländer samt tillräckliga ekonomiska medel.
- En stor del av personalen på den ansvariga asylmyndigheten saknar erfarenhet av asylprövning och är i behov av utbildning.
- Handläggningstiden har ökat och vissa ansökningar avslås utan att myndigheten försäkrat sig om tillräcklig muntlig utredning.¹³⁸

¹³² UN High Commissioner for Refugees. UNHCR, *Convention relating to the status of refugees*, 2019, [url](#) (Hämtad 2020-08-25).

¹³³ UNHCR, *Protocol relating to the status of refugees*, 2019, [url](#) (Hämtad 2020-08-25).

¹³⁴ Albanien, Lagstiftande organ, *Law on Asylum in the Republic of Albania*, No. 121/2014, 2014-09-18, paragraf 6, [url](#) (Hämtad 2020-08-26).

¹³⁵ UNHCR, *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 33rd Session. Albania*, 2019, s. 2, [url](#) (Hämtad 2020-08-26). Samma år lämnade UNHCR kommentarer på ett utkast till ny asyllag, se UNHCR, *UNHCR Comments on the Draft Law on Asylum in the Republic of Albania*, 2019, [url](#) (Hämtad 2020-08-26). Såvitt känt för Migrationsanalys har en omarbetad asyllag ännu inte antagits av parlamentet.

¹³⁶ Albanien, Instat, *Asylum seekers in Albania*, 2020-08-21, s. 1, [url](#) (Hämtad 2020-08-26).

¹³⁷ UNHCR, *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 33rd Session. Albania*, s. 1.

¹³⁸ UNHCR, *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 33rd Session. Albania*, s. 3 f.

Amerikanska UD refererar till UNHCR och frivilligorganisationer och rapporterar bland annat följande i sin senaste MR-rapport avseende Albanien. I ett fåtal fall uppges polis ha agerat hotfullt och varit ovillig att ta emot asylansökningar. Myndigheterna tar ofta irreguljära migranter i förvar, särskilt längs gränsen med Grekland, innan de deporteras till Grekland. De flesta av dessa migranter ansöker inte om asyl, men det finns rapportering om att gränspolisen skickar tillbaka migranter till Grekland ("pushing back"). Det finns även uppgifter om att myndigheterna i en del asylärenden inte följer fastslagna rättsliga förfaranden och UNHCR rapporterar att det saknas en effektiv övervakning av asylsystemet.¹³⁹

¹³⁹ USDOS, 2020-03-11, s. 12 f.

Källförteckning

Elektroniska källor

Albanian Helsinki Committee (AHC), *Report on the Situation of Respect for Human Rights and Freedoms in Albania for 2019*, 2020-03-31,
https://ahc.org.al/wp-content/uploads/2020/03/AHC-_Report-on-HR-2019-En-Version.pdf (Hämtad 2020-08-23)

Albanien, Lagstiftande organ, *Law No. 10 221 dated 4.2.2010 on protection from discrimination*, [översättning utan datering],
<https://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/88792/101649/F22311529/ALB-88792.pdf> (Hämtad 2020-08-17)

Albanien, Instat, *Asylum seekers in Albania*, 2020-08-21,
<http://www.instat.gov.al/media/7360/asylum-seekers-in-albania.pdf> (Hämtad 2020-08-26)

Albanien, Lagstiftande organ, *Albania's Constitution of 1998 with Amendments through 2016*, 2016,
https://www.constituteproject.org/constitution/Albania_2016.pdf?lang=en
(Hämtad 2020-08-12)

Albanien, Lagstiftande organ, *Law on Asylum in the Republic of Albania*, No. 121/2014, 2014-09-18,
<https://www.refworld.org/country,,,LEGISLATION,ALB,,3ae6b5c07,0.html>
(Hämtad 2020-08-26)

Albanien, Lagstiftande organ, *Law on State Police*, 2007-06-04,
<https://www.legislationline.org/documents/action/popup/id/4296> (Hämtad 2020-08-20)

Albanien, Lagstiftande organ, *Criminal Code of the Republic of Albania*, 1995-01-27, [inofficiell översättning], <http://rai-see.org/wp-content/uploads/2015/08/Criminal-Code-11-06-2015-EN.pdf> (Hämtad 2020-08-17)

Amnesty International, *Human Rights in Europe - Review of 2019 - Albania [EUR 01/2098/2020]*, 2020-04-16,
<https://www.ecoi.net/en/document/2028183.html> (Hämtad 2020-08-13)

Article 19, Committee to Protect Journalists (CPJ), Reporters Without Borders (RSF), International Press Institute (IPI), *Albania: Preliminary findings of joint freedom of expression mission*, 2019-06-20,
<https://www.ecoi.net/en/document/2010977.html> (Hämtad 2020-08-13)

Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Albania*, 2020-04-29,
<https://www.bti->

project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_ALB.pdf
(Hämtad 2020-08-11)

EU, *Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd*, 2013-06-26, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013L0032&from=sv> (Hämtad 2020-07-30)

EU, Europeiska rådet, *Albanien. Det aktuella läget*, 2020-03-30, <https://www.consilium.europa.eu/sv/policies/enlargement/albania/> (Hämtad 2020-08-11)

EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document. Update on the Republic of Albania*, 2020-03-02, <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/update-on-the-republic-of-albania.pdf> (Hämtad 2020-08-25)

EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document. Albania 2019 Report*, 2019-05-29, <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20190529-albania-report.pdf> (Hämtad 2020-08-11)

Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 114*, 2020-08-20, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/114/signatures?p_auth=BP0lGpH5 (Hämtad 2020-08-20)

Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 187*, 2020-08-20, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/187/signatures?p_auth=BP0lGpH5 (Hämtad 2020-08-20)

Europarådet, *Treaty list for a specific State – Albania*, 2020-08-19, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/country/ALB?p_auth=rgEYprN1 (Hämtad 2020-08-19)

Europarådet, European Commission against Racism and Intolerance. ECRI, *ECRI Report on Albania (sixth monitoring cycle)*, 2020-06-02, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2030756/ALB-CBC-VI-2020-023-ENG-color+version.pdf> (Hämtad 2020-08-17)

Europarådet, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, *Report to the Albanian Government on the visit to Albania carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 20 to 30 November 2018*, 2019-09-17, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2016369/2019-28-inf-eng.docx.pdf> (Hämtad 2020-08-21)

Freedom House, *Freedom in the World 2020 – Albania*, 2020, <https://freedomhouse.org/country/albania/freedom-world/2020> (Hämtad 2020-08-13)

Freedom House, *Nations in Transit – Albania*, 2020, https://freedomhouse.org/country/albania/nations-transit/2020#footnote6_abnw4wj (Hämtad 2020-08-13)

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans, and Intersex People in Albania covering the period of January to December 2019*, 2020, <https://www.ilga-europe.org/sites/default/files/2020/albania.pdf> (Hämtad 2020-08-20)

ILGA, *State Sponsored Homophobia 2019*, 2019-03-19, https://ilga.org/downloads/ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2019_light.pdf (Hämtad 2020-08-20)

Kuçi, B. & Begaj, E., *Assessment of Police Integrity in Albania*, *Pointpulse*, 2016-12-30, <http://pointpulse.net/wp-content/uploads/2017/02/Assessment-of-Police-Integrity-in-Albania-2016.pdf> (Hämtad 2020-08-21)

Migrationsverket, *Lifosrapport: Albanien - rätts- och säkerhetssektorn (version 1.0)*, 2019-03-29, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42997> (Hämtad 2020-08-17)

Nabolli, E., *Vetting Process as a Dead Letter in Albania*, *Pointpulse*, 2018-03-06, <http://pointpulse.net/magazine/vetting-process-as-a-dead-letter-in-albania/> (Hämtad 2020-08-24)

Norge, Landinfo, *Albania: Vold mot kvinner*, 2020-05-27, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/05/Temanotat-Albania-Vold-mot-kvinner-27052020.pdf> (Hämtad 2020-08-19)

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), *ODIHR Election Observation Mission Final Report*, 2019-09-05, https://www.osce.org/files/f/documents/1/f/429230_0.pdf (Hämtad 2020-08-13)

OSSE, *OSCE/ODIHR Election Observation Mission Final Report*, 2017-09-28, <https://www.osce.org/files/f/documents/4/d/346661.pdf> (Hämtad 2020-08-12)

Regional Cooperation Council, *Balkan Barometer 2019*, 2019, https://www.rcc.int/seeds/files/RCC_BalkanBarometer_PublicOpinion_2019.pdf (Hämtad 2020-08-12)

UN Committee on the Elimination of Discrimination against Women, *Concluding observations on the fourth periodic report of Albania. Addendum. Information provided by Albania in follow-up to the concluding observations*,

2019-01-27,
https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW%2fC%2fALB%2fCO%2f4%2fAdd.1&Lang=en (Hämtad 2020-08-19)

UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities, *Concluding observations on the initial report of Albania*, 2019-10-14,
<https://www.ecoi.net/en/file/local/2020944/G1930481.pdf> (Hämtad 2020-08-20)

UN Development Programme (UNDP), *Survey on Access to Justice in Albania*, 2017-11-22,
<http://www.al.undp.org/content/albania/en/home/library/poverty/survey-on-access-to-justice-in-albania.html> (Hämtad 2020-08-20)

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Convention relating to the status of refugees*, 2019, <https://www.unhcr.org/5d9ed32b4> (Hämtad 2020-08-25)

UNHCR, *Protocol relating to the status of refugees*, 2019,
<https://www.unhcr.org/5d9ed66a4> (Hämtad 2020-08-25)

UNHCR, *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report Universal Periodic Review: 3rd Cycle, 33rd Session. Albania*, 2019,
<https://www.refworld.org/country,,UNHCR,,ALB,,5ccaba3a7,0.html> (Hämtad 2020-08-26)

UNHCR, *UNHCR Comments on the Draft Law on Asylum in the Republic of Albania*, 2019,
<https://www.refworld.org/country,,UNHCR,,ALB,,5da068f54,0.html> (Hämtad 2020-08-26)

UN Treaty Collection, *12. Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aiming at the abolition of the death penalty*, 2020-08-20,
https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-12&chapter=4 (Hämtad 2020-08-20)

UN Women et al., *National Population Survey – Violence Against Women and Girls in Albania*, 2019, https://www2.unwomen.org/-/media/field%20office%20albania/attachments/publications/2019/05/web_english_24.pdf?la=en&vs=5249 (Hämtad 2020-08-19)

United States Department of State (USDOS), *2019 Report on International Religious Freedom: Albania*, 2020-06-10,
<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44567> (Hämtad 2020-08-14)

USDOS, *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Albania*, 2020-03-11, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44096> (Hämtad 2020-08-13)

Utrikesdepartementet (UD), *Albanien - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42844> (Hämtad 2020-08-13)

Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], *Befolkning och språk*, 2019-03-29, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/albanien/befolkning-och-sprak/> (Hämtad 2020-08-17)

UI, Landguiden, *Politiskt system*, 2019-03-29, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/albanien/politiskt-system/> (Hämtad 2020-08-11)

UI, Landguiden, *Äldre historia*, 2019-05-07, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/albanien/aldre-historia/> (Hämtad 2020-08-11)

UI, Landguiden, *Modern historia*, 2019-05-07, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/albanien/modern-historia/> (Hämtad 2020-08-11)

UI, Landguiden, *Aktuell politik*, 2020-06-02, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/albanien/aktuell-politik/> (Hämtad 2020-08-12)

Westminster Foundation for Democracy (WDF), *Parliamentary Boycotts in the Western Balkans*, 2019, <https://www.wfd.org/wp-content/uploads/2019/07/WFD-WB-Boycotts.pdf> (Hämtad 2020-08-12)

Zhilla, F. & Lamallari, B., *Organised Crime. Threat Assessment in Albania*, *Open Society Foundation for Albania*, 2015, http://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2018/02/Threat_Assessment_of_Albanian_Organised.pdf (Hämtad 2020-08-24)

Zhilla, F., et al., *Evolution of the Albanian Organized Crime Groups*, *Open Society Foundation for Albania*, 2016, https://www.academia.edu/35335836/Evolution_of_Albanian_Organized_Crime (Hämtad 2020-08-24)

Muntliga källor

Albanska Helsingforskommittén, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2016-03-07

Albanska ombudsmannen, samtal med företrädare i Shkoder, Albanien, 2013-04-10 och 2016-03-08

Aleanca, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2013-04-08

Center for Legal Civic Initiatives (CLCI), samtal i Tirana, Albanien, 2018-02-26

EU-delegationen, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2013-04-09 och 2016-03-08

Europarådet i Tirana, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2013-04-09

Initierad bedömning av albanska statspolisen (A), samtal i Tirana, Albanien, 2016-03-12

Initierad bedömning av albanska statspolisen (B), samtal i Tirana, Albanien, 2018-02-26

Kommissionären för skydd mot diskriminering, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2013-04-08

LGBT Pro Albania/ProLGBT, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2013-04-08 och 2016-03-07

Polisattaché, Nordic Police and Customs Liaison Officer in Tirana and Skopje, samtal i Tirana, Albanien, 2018-02-26

Streha, samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2016-03-08

Strengthening Community Policing in Albania (SCPA), samtal med företrädare i Tirana, Albanien, 2018-20-23

Bilaga

Albanien

Centrala internationella överenskommelser ¹⁴⁰	Datum för ratificering/accession/succession
FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	1994-05-11
Fakultativt protokoll till FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	2003-10-01
FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter	1991-10-04
Andra fakultativa protokollet till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter syftande till dödsstraffets avskaffande	2007-10-17
FN:s konvention till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden	2007-11-08
FN:s konvention om avskaffandet av all slags diskriminering av kvinnor	1994-05-11
FN:s konvention om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering	1994-05-11
FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter	1991-10-04
FN:s konvention för skydd av migrantarbetares och deras familjers rättigheter	2007-06-11
FN:s konvention om barnets rättigheter	1992-02-27
FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	2013-02-11
FN:s flyktingkonvention ¹⁴¹	1992-08-18
Protokollet av 1967 om flyktingars rättsliga ställning ¹⁴²	1992-08-18
Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna ¹⁴³	1996-10-02
Tilläggsprotokoll nr 6 till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga	2000-09-21

¹⁴⁰ Informationen om FN-traktat är hämtad från OHCHR:s "Treaty Body Database", tillgänglig på: [url](#) (Hämtad 2020-08-24).

¹⁴¹ UNHCR, *Convention relating to the status of refugees*, 2019.

¹⁴² UNHCR, *Protocol relating to the status of refugees*, 2019.

¹⁴³ Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 005*, 2020-08-04, [url](#) (Hämtad 2020-08-04).

Centrala internationella överenskommelser ¹⁴⁰	Datum för ratificering/accession/succession
rättigheterna och grundläggande friheterna gällande avskaffande av dödsstraff ¹⁴⁴	

¹⁴⁴ Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 114*, 2020-08-04, [url](#) (Hämtad 2020-08-04).